

Aanbiedingsbrief

Voorjaarsnota 2022

Aan: De leden van de gemeenteraad van de gemeente CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Datum: 3 juni 2022

Betreft: Aanbiedingsbrief Voorjaarsnota 2022

Geachte dames en heren,

Hierbij bieden wij u ter vaststelling de Voorjaarsnota 2022 aan.

In deze voorjaarsnota kijken wij als huidig college voor de laatste keer vooruit naar de toekomst van onze stad en haar inwoners. Wij realiseren ons dat alles wat er buiten onze stadsgrenzen gebeurt, grote invloed heeft op onze toekomst. De afgelopen twee jaar is dat des te meer duidelijk geworden met de coronapandemie. Wij zijn blij dat de laatste coronamaatregelen zijn opgeheven en kijken met vertrouwen naar de toekomst. Onze maatschappelijke partners, zoals scholen en sportverenigingen, werken hard mee aan het herstel in onze stad en ook aan het herstel van de eigen organisaties.

Tegelijkertijd komen er weer grote nieuwe uitdagingen op onze gemeente af. Met de oorlog in Oekraïne is er sprake van een vluchtelingenstroom, ook richting Nederland. Wij hebben onze maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen door een opvanglocatie in het Rivium te realiseren. Hierbij is veel gevraagd van de stad en onze (gemeentelijke) medewerkers. Wij zijn trots dat wij dit, samen met de Capellenaar, op zo'n korte termijn hebben gerealiseerd.

Ook zetten wij ons nog steeds met grote inzet in bij de ondersteuning van de gedupeerden van de toeslagenaffaire. Bij de beleidsinhoudelijke verantwoording gaan wij hier verder op in.

De landelijke ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zijn nog niet veranderd. Er is sprake van een grote krapte en daardoor is het steeds lastiger om het juiste personeel te vinden en te behouden. Dit is ook te zien in de hoeveelheid vacatures die we als gemeentelijke organisatie hebben en de tijdelijke inhuur van personeel die nodig is om de werkzaamheden doorgang te laten vinden.

Op mondiaal vlak merken wij op veel plekken de effecten van de hoge inflatie. Projecten in de buitenruimte zijn fors duurder, energieprijzen schieten door het dak en het onderhoud aan ons vastgoed is duurder geworden. In deze voorjaarsnota leggen wij u diverse voorstellen voor om de begroting in lijn te brengen met deze prijsstijgingen.

Wij hebben er als college voor gekozen om een beleidsarme voorjaarsnota aan te bieden, met maar zeer beperkt nieuw beleid. Dit met het oog op de lopende coalitiebesprekingen.

1. Beleidsinhoudelijke verantwoordings 2022

Hieronder geven wij enkele belangrijke beleidsinhoudelijke punten weer.

Ontwikkelagenda VRR

In 2021 heeft de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) een concept ontwikkelagenda opgesteld. Dit vormt een belangrijk herijking van het dienstverleningsniveau voor onze fysieke veiligheid in Capelle aan den IJssel. Terwijl er veel maatschappelijke ontwikkelingen zijn geweest waarop de VRR de laatste jaren heeft moeten meebewegen, is de dienstverlening gekrompen in relatie tot noodzakelijke bezuinigingen. Eind 2021 heeft het Algemeen Bestuur VRR in principe gekozen voor uitvoering van het scenario "Basis op orde". Begin 2022 zijn de financiële consequenties aan uw raad voorgelegd via een zienswijzeprocedure. Uw gemeenteraad heeft besloten geen zienswijze uit te brengen. Medio 2022 worden de financiële consequenties geformaliseerd middels de begroting VRR 2023.

Het integraal veiligheidsbeleid betreft de ketengerichte gemeentelijke aanpak van openbare orde en veiligheid. In 2022 wordt het meerjarige integraal veiligheidsbeleid van de gemeente herzien voor een periode van vier jaar (2023-2026) en na consultatie van (externe) partners door uw raad vastgesteld. Naar verwachting krijgen thema's als cyberveiligheid en jeugdgeweld meer aandacht.

Opvang vluchtelingen

Op 7 februari 2022 heeft u ons geadviseerd om over te gaan tot het huisvesten van 30 vluchtelingen in onze gemeente. Wij hebben onderzoek gedaan naar verschillende locaties. Met de collegebrief van week 20 hebben wij u geïnformeerd over de meeste actuele ontwikkelingen en het gegeven dat, n.a.v. de (hoge) kosten voor het gebruiksklaar maken van het pand, de VRR zich beraadt over de financiële haalbaarheid van deze locatie. In de tussentijd zijn wij in gesprek met de VRR over eventuele alternatieve oplossingen. Daarnaast zijn we geconfronteerd met de situatie dat vele mensen uit de Oekraïne hulp en onderdak in onze regio zoeken. Voor opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is een pand gereed gemaakt in het Rivium en oriënteren wij ons op andere panden.

Wachttijden burgerzaken

In de afgelopen periode is de wachttijd om een afspraak te kunnen maken bij burgerzaken toegenomen. Dit komt door een relatief hoog ziekteverzuim, mede door corona, en het vele extra werk dat komt door de toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne. De afgelopen periode hebben wij helaas niet kunnen voldoen aan de gewenste snelheid van dienstverlening.

Ondersteuning toeslagenaffaire

Begin mei 2022 hadden 689 Capellenaren zich bij de Belastingdienst gemeld als potentieel gedupeerden van de toeslagenaffaire. Zij hebben recht op ondersteuning van de gemeente op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Het meldpunt Kinderopvangtoeslag van de gemeente legt contact met de (potentieel) gedupeerden en ondersteunt hen waar nodig. Het meldpunt werkt hierin samen met Stichting Welzijn Capelle. De gemeente heeft alle gedupeerden per brief of telefonisch benaderd met een hulpaanbod. Tot en met april 2022 heeft het meldpunt persoonlijk contact gehad met 360 (potentieel) gedupeerden, waarvan iets meer dan de helft hulpvragen heeft. Een klein aantal zit in een schrijnende situatie en heeft doorlopende hulp van de gemeente nodig. Voor deze ondersteuning ontvangen wij van het rijk Specifieke Uitkeringen.

Transformatie Sociaal domein

In het sociaal domein worden er steeds meer lokale inspanningen gevraagd op maatschappelijke vraagstukken. Wettelijke kaders zijn daar soms dwingend in (bijvoorbeeld opneinderegeling Wmo) of geven juist lokale ruimte. Het streven naar samenhang en verbinding in het sociaal domein en het kunnen leveren van maatwerk zijn belangrijke uitgangspunten geweest voor het neerleggen van taken bij gemeenten. De financiële middelen die daarbij vanuit het rijk mee zijn gekomen zijn niet (altijd) toereikend geweest en hebben dus binnen de lokale structuur van het sociaal domein ook om andere soms creatieve oplossingen gevraagd, waar ook tijd en geld voor vrijgemaakt is (hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld de lokale inzet van het CJG, de Wet Verplichte ggz en het Wetsvoorstel Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein). Ook in tijden van crisis zien we dat lokaal om slagkracht in het sociaal domein wordt gevraagd; corona, de toeslagenaffaire en nu de vluchtelingencrisis. We zien dat crisissen elkaar snel opvolgen en acute situaties steeds vaker lokaal worden opgelost. Dit zal alleen maar toenemen. Het vraagt veel en daar willen we voldoende op toegerust zijn. We pakken intern steeds vaker en beter integraal dingen op. Als gemeente willen we structureel investeren in de transformatie 3.0 naar een toekomstbestendig sociaal domein waarin we staan als een huis; het fundament goed bewaken, alle basistaken voldoende kunnen blijven uitvoeren om verder te kunnen bouwen.

Werken aan energietransitie

De situatie in de wereld, het nieuwe kabinetsbeleid, de energietransitie en de CO2 reductie doelstellingen gaan grote betekenis krijgen voor Capelle aan den IJssel. De gemeente maakt werk van de Transitievisie Warmte zoals die recent is vastgesteld door uw raad. Later dit jaar presenteren wij aan u de uitkomsten van het onderzoek over het aardgasvrij maken van de Florabuurt en omgeving. Met de Capellenaren spannen we ons fors in voor het uitvoeren van het Klimaatakkoord. Met de beschikbare rijks gelden kunnen we die inzet leveren.

Bouwen en investeren voor de toekomst

Over enkele maanden treedt de nieuwe Omgevingswet in werking. Daarop zijn we ons als gemeente aan het voorbereiden. Met deze voorjaarsnota presenteren we u tevens de gebruikelijke actualisatie van de grondexploitaties. Daarin zijn onder meer uw besluitvorming over de grondexploitatie Oeverrijk en het openen van de grondexploitatie Florabuurt verwerkt. De komende jaren werken wij hard aan diverse bouwprojecten op meerdere locaties. Hiermee willen we de woningnood in Capelle bestrijden. Dat doen we ook op Rivium waar over een paar jaar de hijskranen gaan verrijzen. Op langere termijn willen we kansen bieden aan initiatieven door het uitwerken van de Stadsvisie en het opstellen van kaders voor hoogbouw en verdichting.

Verbeteren van de mobiliteit

De komende tijd werken we aan de verbetering van de mobiliteit in en rond Capelle. Dat doen we met maatregelen vanuit het Korte Termijn Maatregelenpakket Algeracorridor. Maar ook met de aanleg voor een halte voor de waterbus en het weer laten rijden van de Parkshuttle. Verder komt de besluitvorming over het MIRT pakket in zicht. Aan het einde van dit jaar wordt helder hoe op lange termijn de Alger- en de Abram van Rijckevorselweg worden aangepakt.

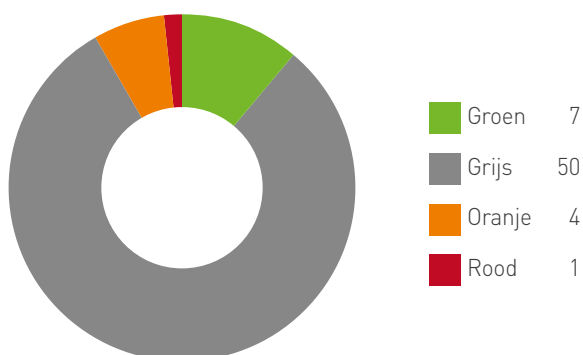
Prijsstijgingen

Op verschillende plekken in deze voorjaarsnota stellen wij u voor om prijsstijgingen in de begroting te verwerken. Deze prijsstijgingen komen met name door de mondiale ontwikkelingen. De prijsstijgingen is de laatste tijd ook veel in het nieuws geweest en nu we nieuwe overeenkomsten aangaan, zien we dat ook terug. Zo zijn de energieprijzen voor 2022 vastgelegd en fors hoger dan waar in de begroting 2022 rekening mee is gehouden. Ook uit recente berekeningen van projecten in voorbereiding in de buitenruimte, zoals Meerkoetstraat-Sterrenhof, blijkt dat we onze budgetten voor zowel het dagelijks onderhoud als voor het realiseren van IBOR- en singuliere projecten, conform ook de CBS prijsindex, met 15% moeten verhogen. Vanwege het ontbreken van zicht op de lange termijn prijsontwikkeling, stellen wij vooralsnog voor deze prijsstijgingen structureel te verwerken.

Ook zien wij dat er, naast prijsstijgingen, sprake is van een stijging in de rente die wij moeten betalen voor nieuwe leningen. Om deze reden hebben wij in deze voorjaarsnota een voorstel opgenomen om vanaf 2022 rekening te houden met een rentepercentage van 1,5%. We blijven de geldmarkt nauwgezet volgen en als er aanleiding is om dit percentage aan te passen, dan zullen wij dit betrekken in de afwegingen bij een volgend P&C-document.

Doelenboom

Hieronder geven we in een diagram op hoofdlijnen de status van de doelenboom weer. Voor een inhoudelijke toelichting op de stand van zaken verwijzen we naar de programma's.

Voorjaarsnota 2022

2. Financieel perspectief 2022 - 2030

De onderstaande tabel laat de financiële resultaten zien: het saldo van baten en lasten.

	Begroting en meerjarenbegroting								
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Eindstand Najaarsnota 2021	V12.954	V3.582	V3.818	V1.670	V1.940	V304	V1.367	V109	
Beginstand Voorjaarsnota 2022	V12.954	V3.582	V3.818	V1.670	V1.940	V304	V1.367	V109	V109
Totaal wijzigingsvoorstellen in de Voorjaarsnota	N11.053	V1.532	N1.025	N514	N494	N529	N2.738	N1.376	N1.636
Eindstand Voorjaarsnota 2022	V1.901	V5.114	V2.793	V1.156	V1.446	N225	N1.371	N1.267	N1.527
Taakstelling								N1.000	N1.000
Voorlopige uitkomsten maartbrief	V1.879	V4.527	V7.677	V9.042	V2.402	V2.402	V2.402	V2.402	V2.402
Stand begroting inclusief taakstelling en maartbrief	V3.780	V9.641	V10.470	V10.198	V3.848	V2.177	V1.031	V135	N125

Uit de tabel blijkt dat er in de jaren tot en met 2026 sprake is van een positief saldo. Vanaf 2027 slaat dit om in een nadeel. In de tabel is eveneens de voorlopige uitkomst van de maartbrief in beeld gebracht. De maartbrief is de uitwerking van de startnota van Rutte IV. De maartbrief is niet verwerkt in deze voorjaarsnota, omdat deze brief niet de status kent van een officiële circulaire. Daarnaast speelt ook de onzekerheid rondom de landelijke politieke besprekingen om te bezuinigen. Daarnaast is het niet onmogelijk dat het extra accres vanaf 2026 niet fors lager uitvalt dan in 2025, maar zich op dat niveau blijft bewegen. Het financiële effect vanuit de "dagkoersen" is enorm. We mogen erop vertrouwen dat de inzet om te komen tot meer stabiliteit en voorspelbaarheid voor de inkomsten uit het Gemeentefonds, spoedig tot de gewenste resultaten leidt. De effecten van de startnota zullen verwerkt worden in de meicirculaire 2022, welke we verwerken in de Begroting 2023 en Najaarsnota 2022. Indien wel rekening wordt gehouden met de uitkomsten van de maartbrief, dan is er in alle jaren sprake van een sluitend perspectief, waarbij er in 2030 nog wel een (kleine) opgave resteert.

In lijn met uw besluit bij de Najaarsnota 2021 (voorstel 0.24) brengen we ook in beeld wat de stand van zaken is rondom de activiteiten die reeds structureel in de begroting zijn opgenomen. Waar wij eerder hebben toegezegd voor de betreffende activiteiten met een evaluatie te komen, zullen wij niet eerder overgaan tot het doen van uitgaven dan nadat er een evaluatie heeft plaats gevonden en hier positief over is besloten door uw raad.

Het gaat om de volgende activiteiten:

- Wijkbrandweerfunctionaris (N 70 vanaf 2025);
- Uitbreiding formatie verkeer (N 74 vanaf 2025);
- Verstevigen aanpak laaggeletterdheid (N 60 vanaf 2024);
- Toezicht rechtmatigheid Wmo & jeugdhulp (N 100 vanaf 2023);
- Versterking aanpak eenzaamheid (N 50 vanaf 2023);
- Uitbreiding kinderlabs Schenkel & Oostgaarde (N 135 vanaf 2023);
- Onderzoeks- en communicatie Werk en Inkomen (N 25 vanaf 2025);
- Structurele borging Social Return (N 36 vanaf 2022);
- Inzet gezondheidsbeleid (N 112 vanaf 2025);
- Uitbreiding formatie ruimtelijke ordening (N 82 vanaf 2025);
- Uitbreiding formatie Stedenbouw (N 66 vanaf 2025).

Voor 2022 is er één activiteit waar nog positief besloten moet worden op de evaluatie. Dit betreft de structurele borging Social Return. Deze evaluatie behandelt u in uw raad van 4 juli 2022. Voor de overige activiteiten zal, waar nodig, op een later moment een evaluatie worden aangeboden aan uw raad.

Wijzigingsvoorstellen

De grootste financiële wijzigingen van de baten en de lasten in 2022 (groter dan 250) in deze voorjaarsnota sommen wij hieronder op, in volgorde van de programma indeling:

- Consequenties 1e begrotingswijziging 2022 GR IJsselgemeenten (N 360);
- Algemene Uitkering (V 1.131);
- Stelpost Lonen Capelle en GR IJsselgemeenten (N 328);
- OZB-Niet woningen (V 250);
- Voorziening onderhoud (N 308);
- Aanpassing budgetten energie (N 278);
- Prioritering Mobiliteit (V 627);
- Ventilatie onderwijsgedeelte MFC Fascinatio, Educatusstraat 10 (N 309);
- Middelen Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) (N 251);
- GRJR 1e Begrotingswijziging 2022 (V 1.176);
- Kostenbeheersende maatregelen hervormingsagenda Jeugd (N 954);
- Leges omgevingsvergunningen (N 863);
- Vergunningverlening en handhaving (V 340);
- Actualisatie grondexploitaties (N 8.021).

De door de verbonden partijen ingediende (geactualiseerde) begrotingen 2023 verwerken wij, zoals te doen gebruikelijk, bij de Begroting 2023.

3. Financiële ratio's en EMU-saldo

Het exploitatieresultaat wat hierboven is toegelicht, is niet het enige middel om de financiële gezondheid van gemeenten te beoordelen. Er zijn bijvoorbeeld ook posten die niet meegenomen worden in dit saldo, maar wel tot feitelijke kosten leiden, zoals uitgaven in voorzieningen of investeringskredieten. Sinds een aantal jaar is het daarom voor gemeenten verplicht om financiële ratio's te berekenen. Ook berekenen wij het EMU-saldo, wat een inschatting geeft van alle verwachte kasstromen: alle feitelijke inkomsten en uitgaven. In alle jaren is er een financieringsbehoefte is, waardoor er nieuwe leningen aangetrokken moeten worden.

Netto schuldquote

De Netto schuldquote, gecorrigeerd voor doorverstrekte leningen, laat de volgende ontwikkeling zien.

Netto schuldquote (gecorr.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting 2022	51,2%	58,8%	70,6%	80,1%	88,7%	92,5%	96,2%	97,4%	
NJN 2021	41,4%	52,3%	61,0%	76,0%	83,1%	87,2%	89,7%	91,4%	
VJN 2022	34,1%	34,3%	47,9%	59,3%	71,1%	77,0%	84,7%	86,7%	92,6%

Solvabiliteit

De solvabiliteit, oftewel de verhouding "eigen vermogen / totaal vermogen", ontwikkelt zich als volgt:

Solvabiliteit	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting 2022	51,3%	49,9%	47,6%	45,4%	43,5%	42,6%	41,7%	41,2%	
NJN 2021	56,3%	53,9%	52,4%	49,2%	47,6%	46,7%	46,2%	46,0%	
VJN 2022	56,8%	58,3%	54,9%	51,6%	48,4%	46,7%	44,9%	44,4%	43,5%

De netto schuldquote is in gunstige zin aangepast in de Voorjaarsnota 2022 ten opzichte van de Najaarsnota 2021. Dit is vooral ingegeven doordat er in het jaar 2021 fors minder uitgaven zijn geweest, waardoor de schuldquote een lager percentage kent per 1-1-2022 dan waar rekening mee is gehouden bij de Najaarsnota 2021. Ook de solvabiliteit is de eerste jaren positiever dan verwacht bij de Najaarsnota 2021, maar is vanaf 2028 lager. Dit heeft mede te maken dat er met de voorstellen in deze voorjaarsnota per saldo meer wordt uitgegeven c.q. een lager begrotingsresultaat is. De netto schuldquote blijft tot en met 2029 in de «groene» zone. De solvabiliteit bevindt zich in de eerste jaren in «groen», maar verschuift vanaf 2026 naar «geel» en blijft dat ook in de jaren erna.

EMU-saldo

Het EMU-saldo ontwikkelt zich als volgt:

EMU-saldo	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting 2022	-25.256	-16.015	-18.701	-19.411	-18.564	-8.771	-8.417	-2.601	
NJN 2021	-41.276	-20.246	-16.889	-27.873	-15.903	-8.525	-7.342	-2.208	
VJN 2022	-40.099	128	-24.034	-22.863	-25.878	-13.359	-15.440	-9.144	-7.998

Het EMU-saldo geeft een indicatie van de feitelijke geldstromen van de gemeente. Volgens de Septembercirculaire 2021 zou deze niet nadeliger moeten zijn dan N 8.411, oftewel ons Capelse aandeel in het totale begrotingstekort van Nederland. Dit is echter geen harde norm, maar een indicatie. Uit de tabel en grafiek blijkt dat wij hier niet aan voldoen, behalve in de jaren 2023 en 2030. De opmerkelijke afwijking in 2023 is met name ingegeven door een relatief hoog rekeningresultaat en relatief laag investeringsvolume. Een EMU-saldo van 0 is overigens de theoretisch beste situatie, als uitgaven en inkomsten aan elkaar gelijk zijn.

Debt Service Coverage Ratio

De Debt Service Coverage Ratio ontwikkelt zich als volgt:

Debt Service Coverage Ratio	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting 2022	1,7	1,7	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	
NJN 2021	2,0	1,6	1,9	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	
VJN 2022	0,4	2,1	1,9	1,6	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3

De Debt Service Coverage Ratio (DSCR) geeft een beeld van de plek die rente en aflossingen innemen in de begroting. De DSCR wordt als volgt berekend: $(\text{resultaat} + \text{afschrijving en rente}) / (\text{rente} + \text{aflossingen})$. Wanneer rente of aflossingen een relatief groot deel van de kasstromen uit maken, daalt deze waarde onder 1. Bij voorkeur is deze ratio boven de 1. Met uitzondering van 2022 is deze ratio ook boven de 1. De lagere ratio in 2022 heeft als oorzaak dat er een negatief resultaat is voor mutaties in reserves.

Advies raadwerkgroep Structurele Investeringsruimte (SIR)

In april 2019 en mei 2020 heeft de raadwerkgroep SIR ten behoeve van de voorjaarsnota een advies uitgebracht. Voor de Voorjaarsnota 2021 en 2022 is dit niet gedaan. Mede omdat het laatste advies van uw Raadwerkgroep SIR inmiddels twee jaar geleden is uitgebracht en in 2021 bij de vaststelling van de Begroting 2022 en de Najaarsnota 2021 door uw raad besluiten zijn genomen in het kader van de invulling van de taakstelling, reflecteren wij met ingang van deze voorjaarsnota niet meer op het (deels verouderde) advies van uw Raadwerkgroep SIR. Mocht er in de toekomst een (her)nieuw(d) advies worden uitgebracht, zullen wij dit advies uiteraard betrekken in de afwegingen in de P&C-cyclus.

4. Vervolgprocedure

U behandelt de Voorjaarsnota 2022 op 20 en 21 juni 2022 in de commissies en op 4 en 5 juli 2022 in de raad. De Voorjaarsnota 2022 wordt na vaststelling in de gemeenteraad ter kennisname naar onze toezichthouder de provincie Zuid-Holland gestuurd.

5. Informatie en vragen

U kunt beleidsinhoudelijke en financieel-technische vragen stellen bij de afdeling Financiën via p&c@capelleaandenijssel.nl.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Capelle aan den IJssel,

De secretaris

De burgemeester

w.g.

w.g.

A.L. Duijmaer van Twist

mr. P. Oskam

